

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Theologiæ Mysticæ, Seu Facilem & practicum modum
Exercitia Spiritualia S.P. Ignatii Loyolæ per octiduum faciendi - item
triduanam recollectionem fructosè instituendi complectens, Et
Sacerdotibus Præcipuè, aut de Sacerdotali Statu suscipiendo
deliberantibus accomodata, Una cum ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1680

Secunda Dies.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48834)

iffa eundem in finem accepit? an non verè vapulabit multa, si vigilantiam negligat, & alia fidelis servi officia officiosè perfolvat? vide ergo, quid hætenus egeris, & agere incipere velis. Colloquium ad Christum cum convenientibus affectibus. Vide Spinolam p. 2. med. 156. fol. 400.

Legatur ex lib. 1. de imit. c. 23. & illa præcipuè verba bene perpendantur: Beatus, qui horam mortis suæ semper anteculos habet, & ad moriendum quotidie se disponit. Stude de nunc taliter vivere, ut in hora mortis valeas potiùs gaudere, quàm timere.

Pro secunda Die.

MEDITATIO I.

DE JUDICIO EXTREMO.

Scopus.

Propositum DEO satisfaciendi, antequam rationem ultimam exposcat.

Tessera: Domine patientiam habe in me, & omnia reddam tibi. Matth. 18.

Punctum I.

Confidera I. Parabolam Regis, qui voluit rationem portare cum servis suis, quam S. Matthæus c. 18. sic describit: *Assimilatum est regnum caelorum homini Regi, qui soluit rationem ponere cum servis suis, & eum capisset rationem ponere, oblatum est ei unus, qui debebat ei decem millia talenta. Cum autem non haberet, unde redderet, jussit eum Dominus ejus vanumdari, & uxorem ejus, & filios & omnia, qua habebat, & reddi. Procidens autem servus ille, orabat eum, dicens: patientiam habe in me, & omnia reddam tibi. Misertus autem Dominus servi illius, dimisit eum, & debitum dimisit ei. Egressus autem servus ille invenit unum de conservis suis, qui debebat ei centum denarios, & tenens suffocabat eum, dicens: redde quod debes. Et procidens conservus ejus rogabat eum, dicens: patientiam habe in me, & omnia reddam tibi. Ille autem noluit: sed abijt, & misit eum in carcerem, donec redderet debitum.*

Bb 5

Viden-

Videntes autem conserui eius, quae fiebant, contristati sunt. *Et* uenerunt, *et* narraverunt Domino suo omnia, quae facta fuerant. Tunc vocavit illum Dominus suus, *et* ait illi; *serve nequã omnẽ debitum dimisi tibi, quoniam non fecisti me. Nonne ergo oportuit et te misereri conserui tui, sicut et ego tui misertus sum? Et iratus Dominus eius tradidit eum terroribus, quoadusque redderet uniuersum debitum.* Considera, inquam, quis sit scopus hujus parabola, scilicet, ut frequentius animo voluamus, quam seculi olim ratio à nobis sit exigenda, atque adeò in hac vita morè DEO satisfacere studeamus.

Considera II. Quàm timendus sit ille dies, in quo ratio à nobis exigetur, siue Rex ipse rationem exigens spectetur, utpote, qui est infallibilis propter potentiam, inexorabilis propter justitiam, infugibilis propter potentiam, et obiectum, de quo exigetur ratio, consideretur, quod includit omnem cogitationem, uerbum & opus siue sententiam tendatur, quæ est irrevocabilis, siue denique ipsa pena sententiam decreta perpendatur, quæ etiam pro leuibus delictis inflicta superat omnem pœnarum & tormentorum in hoc mundo infligi solitorum acerbicatem.

Considera III. Si juxta Christi effatum apud S. Lucam cap. 12. omni, cui multum datum est, multum quærentur ab eo, & cui commendauerunt multum, plus petent ab eo, quàm difficilem rationem sit habiturus, cui tam multa & singularia beneficia, tam pretiosa talenta, tam præclara & sanctè uiuendum occasiones, tam multa ad proximo bene faciendum media à Deo sunt oblata. Vide proin, quantum quum sit, ut tu quoque salutarem hujus iudicij timorem accipias; & quidquid ad moderandum hunc timorem contemere potest, studiosè adhibeas. Colloquium ad S. PP. respondendo, ut in illo potissimum rationis reddendæ actu tibi adhibere dignentur.

Punctum II.

Considera I. Quo potissimum medio seruus iste Evangelicus remissionem sui debiti obtinuerit à Domino, nimirum precipitans dixit: *Domine patientiam habec in me, & omnem reddam tibi.*

Confidera II. Quo modo alterum quoque caput addere debuisset servus iste, videlicet ut & ipse miseretur confertus, & debitum remitteret, quod quia non præstitit, iratus Dominus tradidit eum tortoribus, quoad usque redderet universum debitum.

Confidera III. Quàm apta sint hæc media ad ipsum etiam Deum placandum, quàmque adeò sedulò illa à te adhiberi delinceps debeant. Colloquium ad B. V. illud præcipuè usurpando: Domina nostra, mediatrix nostra, Advocata nostra: tuo Filio nos commenda, tuo Filio nos reconcilia, tuo Filio nos repræsenta.

Punctum III.

Confidera I. Quid sit omnia reddere, uti ad exemplum servi in prioribus punctis facturum te proposuisti, nimirum præteritas negligentias novo fervore, & extra ordinario perfectionis consequendæ studio compensare.

Confidera II. Quantum gaudium per talem fervorem Deo, Sanctis, tibi, Religioni, aut Ecclesiæ, fratribus tuis, imò & ipsi animabus purgatorij, pro quibus magnam operum tuorum partem à te offerri credo, creaturus sis, quàmque adeò potens motivum habeas ad hunc fervorem maximo, quo poteris, animi conatu suscipiendum, atque continuandum.

Confidera III. Quàm præclaras item occasiones habeas, eundem hunc fervorem ipso opere demonstrandi, hoc maxime tempore, quo & Deus paratus est efficaciora & plura tibi auxilia elargiri, & domestici tui novum à te fervorem, & meliora vitæ sanctæ exempla expectant. An non ergo diceres cum S. Paulo ad Philipp. 3. *Fratres, ego me non arbitror comprehendisse, unum autem, qua quidem retro sunt oblitiscens, ad ea verò, qua sunt priora extendens me ipsum, ad destinatum persequor bravium supernæ vocationis Dei in Christo IESU.* Colloquium ad Christum, illud cum Davide Ps. 142. assidue repetendo: *Domine, non intres in iudicium cum servo tuo &c.* Item illud Ps. 78. *Domine ne memineris iniquitatum nostrarum antiquarum, citò anticipent nos misericordia tua, quia pauperes (& debitores,) facti sumus nimis. Adjuva nos Deus salutaris noster, & propter gloriam nominis tui, Domine, libera nos, & propitius esto*

est peccatis nostris. Vide Spinolam p. 2. med. 120. fol. 391.
Legatur ex lib. 3. de imit. c. 14. & illa verba bene pepercuntur:
Sto attonitus & considero, quia cœli non sunt in conspectu tuo.
Si in Angelis reperisti pravitatem, non tamen pepercisti, quid fiet de me?

Pro Die secunda.

MEDITATIO II.
DE PURGATORIO.

Scopus.

Propositum liberaliter succurendi animabus defunctis, ut, quâ mensurâ mensus fueris, eâdem Deus remittat tibi.

Punctum I.

Considera I. Parabolam de villico iniquitatis, quam Lucas c. 16. sic narrat: *Homo quidam erat dives, qui habebat villicum: & hic diffamatus est apud illum, quasi dissipasset bona ipsius, & vocavit illum, & ait illi: quid hoc audio à te? redde rationem villicationis tuæ: jam enim non potero villicare. Ait autem villicus intra se: quid faciam, quia Dominus meus auferret à me villicationem: fodere non valeo, mendicare erubescio. Scio quid faciam, ut, cum auferretur à villicatione, recipiant me in domos suas. Corvorum itaque singulis debitoribus Domini sui, dicebat primum quantum debes Domino meo? at ille dixit: centum calceoli olei. Dixitque illi: Accipe cautionem tuam & sede & scribe quinquaginta. Deinde alij dixit: tu vero quantum debes? qui ait, centum tritici coros. Ait illi: accipe litteras tuas, & scribe octoginta. Considera inquam, quis est villicus iste iniquitatis, nimirum homo, qui in administratione villicationis animæ suæ varias culpas veniales admisit, ideòque post mortem suam, quo tempore facultas villicationis & merendi sublata est, rationem omnium suorum operum dare cogitur, & à villicatione amovetur.*

Considera II. Si etiam justus septies in die cadit, quoties incredibile sit, te hactenus lapsum fuisse in venialia saltem peccata.

peccata, quàmque adeò meritò gravem pœnam timere possis in purgatorio subeundam.

Considera III. Si minima etiam purgatorij pœna omnium tormentorum, quæ in hac vita infligi possunt, gravitatem longissimè superat, quantum timorem te concipere par sit ob tot peccata venialia admitta, quibus unam ex majoribus ejusdem purgatorij pœnis es promeritus, quàmque adeò sollicitè prospicere debeas de medijs, quibus tam gravi pœnæ, si non omnino, majori saltem ex parte eximere te possis. Colloquium ad SS. PP. eos denuo in amicos & Patronos eligendo, ut, cum defeceris, recipiant te in æterna tabernacula.

Punctum II.

Considera I. Quo medio usus sit Parabolicus iste villicus, ut se pœnæ à Domino suo ob villicationem malè gestam intelligendæ subduceret, nimirum debitores sui Domini convocavit, eosque per expunctionem partes debiti amicos sibi fecit.

Considera II. Quantò præclarior tibi occasio offeratur simile medium adhibendi, & amicos longè potentiores simili officio faciendi, scilicet animas defunctorum liberando à suis pœnis, ut illæ vicissim pro te intercedant, efficiantque, ut vel omnino liber existas à gravissimis illis pœnis purgatorij, vel certè non nisi brevissimo tempore ibidem crucieris.

Considera III. Quàm efficax semper hoc medium à pijs & religiosis personis sit habitum, quàmque frequenti etiam experientiâ confirmatum, ita ut passim opinio jam invaluerit, vix ullum æquè proficuum medium esse ad pœnas illas evitandas, quam misericordiam dictis animabus impensam, cum ipse Servator dixerit Lucæ 6. eadem mensurâ, quâ mensi fuerimus, nobis remensum iri. Quanto proin studio deinceps illud adhibere & debeas, & velis. Colloquium ad B. V.

Punctum III.

Considera I. Quomodo misericordiam erga animas potissimum demonstrare possis, scilicet si frequenter indulgentias & sacrificia ipsis applies; si omnem vel potiorum operum tuorum fructum satisfactorium, alijs non obligatum, exemplo S. Gertrudis ijsdem liberaliter transcribas; vel si exemplo pij cujusdam Religiosi omnia sacrificia & preces post

post mortem pro te offerendas, quantum in te est, ipsis à Deo applicari humiliter petas.

Confidera II. Si villicus iste parabolicus tantopere se obstrinxit Domini sui debitores, quando partem tam exiguam debiti eorum expungere eos iussit, quanto magis tibi animas defunctorum obstricturus sis, si per supradictos, aut alios similes modos non partem duntaxat, sed totum debitum, & quidem tam grave, ipsisque tam onerosum explexeris: quantam proinde benevolentiam & in hac, & in altera vita ab illis exspectare possis,

Confidera III. Quo modo hos modos, aut alios similes adhibueris, aut certe adhibere deinceps velis. Colloquium ad Christum cum protestatione, te ideò potissimum animabus illis succursurum, quod ab ipso didiceris, omnem charitatem, quæ uni ex minimis impensa fuerit, ipsi exhiberi conferri. Vide spinolanam p. 2, medit. 165. fol. 425.

Legatur ex lib. de imit. 3. c. 12. & illa præcipue verba bene perpendantur: si dixeris, te non posse multa pati, quomodo tunc sustinebis ignem purgatorij: de duobus minus semper eligendam.

Pro secunda Die.

MEDITATIO III.

DE CUSTODIA SENSUUM.

Scopus.

Perfecta Sensuum externorum mortificatio.

Punctum I.

Confidera I. Egregiam illam parabolam, quam olim beatus Franciscus proposuit, dum dixit, Virginem fuisse, quæ vitam habuerit gemmam, summo tamen pretio æstimatam, quam ab ipsa obtinendam primò pictor quispiam varias imagines; subinde Musicus suavem concentum; tum coquus sordidissimos cibos; post hunc Pharmacopola pretiosos suffitus & odores; & tandem formosissimus juvenis lætæ amplexus obtulerint, qui tamen omnes repulsam passi sunt, utpote qui rem vanam, & vix momento duraturam in pro-

nam sponderint. Verum cum post hos Rex aliquis potentissimus, sapientissimus, pulcherrimusque suas illi nuntias promitteret, si gemmam illi offerret, hunc enim verò dignissimum suæ gemmæ possessorem censuit, promptissimèque illi gemmam obtulit.

Confidera II. Quod iudicium tulisses de hac Virgine, si ab ullo ex prioribus quinque Amasijs se persuaderi passa esset ad gemmam suam tam pretiosam pro tam vili munere offerendam: an non stultissimam iudicasses?

Confidera III. An non tu hæcenus simile quid egeris? Quid aliud enim hæc Virgo, nisi animam tuam? quid aliud gemma, nisi voluntatem tuam, aut amorem? quid aliud quinque illi Amasij nisi quinque sensus tuos repræsentant? vide ergo, à quo hæcenus & quoties persuaderi te passus sis, ut voluntatem tuam atque consensum traderes, ne modicâ, quam ille offerebat, voluptate carere deberes; vel nunc ergo stultitiam tuam corrige, & deinceps blanditias sensuum tuorum contemnere disce. Colloquium ad SS. PP.

Punctum II.

Confidera I. Quàm libenter renunciare debeas voluptatibus sensuum, utpote quæ viles, fluxæ, vanæ & noxiæ sunt, quod pulchrè videtur indicasse Thomas K. lib. de imit. i. c. 20. dum dixit: *Quid potes alibi videre, quod hic non vides? ecce calum & terra, & omnia elementa, nam ex istis omnia sunt facta.* Quasi diceret, quemadmodum partus ab ipsa Matre varias qualitates accipit, ita voluptates omnes ab elementis velut matre varias itidem qualitates acceperunt, à terra quidè vilitatem, ab aqua fluibilitatè seu brevitatem, ab aère vanitatem, ab igne virtutem nocendi corpori & animæ.

Confidera II. Quàm efficacia sint hæc motiva ad persuadendum quemvis, ut omnibus sensualibus voluptatibus renuntiet, omnemque suum amorem in Regem parabolâ supra posita descriptum transferat.

Confidera III. Quomodo tu hæcenus hac in parte te gesseris, & deinceps gerere velis. Colloquium ad B. V.

Pun-

Considera I. Quis sit Rex ille, cui Virgo nostra parabolica gemmam suam obtulit, nimirum Deus, qui omnes qualitates in Rege illo descriptas perfectissime continet, ita ut jure de illo usurpare possit illud *sop. c. 7. omnia vobis generunt, mihi pariter cum illo, & innumerabilis benedictio* (atque voluptas) *per manus illius.*

Considera II. Quàm dignus sit Rex iste, ut gemmam voluptatis, aut amoris tui eidem offeras, cum in eo veluti fonte reperias abundantissime id omne, quod à sensibus tuis, & creaturis velut eorum objectis expectare poteras.

Considera III. Quomodo proin Deum omnibus his sensualibus voluptatibus præponere, & in has aut similes voluntates prorumpere in omni tentatione sensuali velis: *Quis ut Deus meus & omnia, quid mihi est in celo, & à te quid habui super terram?* Colloquium ad Christum cum contrariis affectibus, maxime illud S. Bernardi assidue repetendo: *IESV dulcedo cordium, fons vivus, lumen mentium, excedens omne gaudium, & omne desiderium.*

Legatur ex lib. 3. de imit. c. 21. & illa maxime verba bene perpendantur: Non potest cor meum veraciter requiescere, nec totaliter contentari, nisi in te requiescat, & contenta dona, omnemque creaturam transcendat. Item: quærat alij pro te aliud, quodcunque libuerit; mihi aliud inter se nil placet, nec placebit, nisi tu Deus meus, spes mea, & æterna.

Pro secunda Die.

MEDITATIO IV.

DE INFERNIS.

Scopus.

Horror peccati mortalis & voluptatum cum zelo aliena Salutis.

Punctum I.

Considera I. Parabolam de divite Epulone, quam S. Lucas: 16. sic describit: *Homo quidam erat dives, qui in divitiis habebat*

atur purpurâ; & bysso, & epulatur quotidie splendide. Et erat quidam mendicus, nomine Lazarus, qui jacebat ad pedem ejus ulceribus plenus, cupiens saturari de micis, quae cadebant de mensa divitis; & nemo illi dabat: sed & canes veniebant, & lingeabant ulcera ejus. Factum est autem, ut moreretur mendicus, & portaretur ab Angelis in sinum Abrahae. Mortuus est autem & dives, & sepultus est in inferno. Elevans autem oculos suos, cum esset in tormentis, vidit Abraham à longè, & Lazarum in sinu ejus; & esse clamans dixit: Pater Abraham, miserere mei, & mitte Lazarum, ut intingat extremum digiti sui in aquam, ut refrigeret linguam meam, quia crucior in hac flamma. Et dixit illi Abraham: Fili recordare, quia recepisti bona in vita tua, & Lazarus similiter mala: nunc autem hic consolatur, tu vero cruciaris: & in his omnibus, inter nos & vos magnum chaos firmatum est: ut hi, qui volunt hinc transire ad vos non possint, neque inde huc transire. Et ait: Rogo ergo te Pater, ut mittas eum in domum Patris mei, habeo enim quinque fratres, ut testetur illis, & ipsi veniant in hunc locum tormentorum. Et ait illi Abraham: Habent Moysen & Prophetas: Audiant illos. At ille dixit: Non, Pater Abraham: sed si quis ex mortuis veniat ad eos, penitentiam agent. Ait autem illi: si Moysen & Prophetas non audiunt, neque, si quis ex mortuis resurrexerit, credent. Considera, inquam, quantas hic Epulo penas illo in loco patiat, quas breviter, sed nervosè descripsit, qui dixit, in inferno esse omnis boni absentiam, omnis mali praesentiam, omnis mali indefinentiam.

Considera II. Quas ob causas in tantum malum inciderit istus Epulo, nimirum, quia bona recepit in vita, id est, quia illicitis voluptatibus fruendis vitam suam totam impendit.

Considera III. Quàm stulta hæc fuerit mercatio, quâ pro momentanea voluptate empta sunt tam gravia, æternaque mala; an non jure merito dives hic cum Jonatha; Reg. 34. exclamare potuerit: paululum gustavi mellis, & ecce mortuus, & quidem in æternum. Colloquium ad SS. PP.

Punctum II.

Considera I. Si Epulonem hunc aliquis à poena hac sua instruat. VIII.

Cc

inex-

inexplicabili liberasset, quanto amore in hunc suum deceptorum rapiendus fuisset; aut si ei optio facta esset, ut vel in inferno manendi per æternitatem, vel redeundi in terras unquam fecit, pœnitentia perseverandi, quam se iudicaturus, & quam prompto animo posteriorem partem accepturus fuisset.

Considera II. Cùm tu quoque toties Deum fortè offenderis, toties infernum merueris, & tamen ritas in inferno pœnas non luas, an non perinde hoc sacrificium æstimare debeas, ac si re ipsa in inferno positus eadem extractus fuisses? an non ergo vel ex hoc solo Deum summè amare, omniâque aduersa & difficilia præ, alacritérque in consideratione pœnæ hujus & condonatae tolerare debeas?

Considera III. Quid potissimùm tibi hæc tunc diffiderit; quid item Sacerdos aliquis damnatus, si liberem sperare posset, de tua hac difficultate sentiret; quid eam duceret, etiamsi millies & centies millies & diuturnior esset, adeoque ab alieno exemplo sapientia enâ calamitate tuas ærumnas leviter ferre discere. Colloquatur ad B. V.

Punctum III.

Considera I. Quàm sollicitus fuerit hic Epulo, ne sui veniant in hunc locum tormentorum, quàmque suppliciter ab Abrahamo petierit, ut mitteret eum in domum Patris sui.

Considera II. Si carnalis affectio & propinguitas valuit, quantum in te efficere debeat spiritualis firmitas, utpote qui eodem cum peccatoribus sanguine, Christi licet, es spiritualiter regeneratus; imò & ratione mentis tuæ arctiorem ipsius etiam Paternitatis spiritualis conjunctionem es nactus.

Considera III. Si ipsi huic Epuloni concessa esset facultas ad suos remeandi, eosque alloquendi & iuramentum, quàm potentibus argumentis eos ad odium peccati & præteritum, ad horrorem inferni, ad amorem & timorem

ne suum negotium; quàm nulli labori parurus fuisset in eorum sa-
 a esse à Deo promovenda &c. Quantò magis ergo hæc eadem tu
 recedendi curare debeas, utpote cui non concessa duntaxat facultas
 us hominum, cognatos hos tuos & filios spirituales alloquendi & ad-
 i, quim loquendi, sed etiam tam copiosa auxilia offeruntur, ut tale
 riorum beneficium majori cum fructu ijsdem exhibere possis. Collo-
 quium ad Christum cum congruis affectibus. Vide Spino-
 m mortuum p. 2. med. 167. fol 419.

Legatur ex lib. 1. de imit. c. 24. & illa præcipuè verba
 de hoc bene perpendantur: disce nunc in modico pati, ut tunc va-
 posius tibi à gravioribus liberari. Hic primò proba, quid possis
 e solo impetere, si nunc tam parùm valeas sustinere? si modò modi-
 ficilia pro tanto passio tam impatientem efficit, quid gehenna tuæ faciet?

Pro tertia Die.

MEDITATIO I.

DE REGNO CHRISTI.

Scopus.

Perfecta Christi Imitatio.

Espera: qui sequitur me, non ambulat in tenebris, sed
 habebit lumen vitæ. Joan. 8.

Punctum I.

Considera I. Parabolam à S. Ignatio in lib. exercitiorum
 propositam de Rege, qui omnes suos subditos ad bellum
 contra hostes evocavit, eâ tamen conditione, ut tempore
 idem belli eodem victu, vestitu, aliisque rebus, quo ipse
 fuerat, utantur, sed in ijsdem laboribus, & vigilijs, &
 ceteris cum eodem persistant, post finitum verò belli
 participes fiant victoriæ & felicitatis, prout laborum
 molestiarum socius quisque extiterit, uti fusiùs in libello
 exercitiorum S. Iguatij legere est.

Considera II. Quid respondere debeant subditi tali Regi;
 non æquissimum sit, ut quisque promptissimo animo ad
 signa convolet, paratissimùmque se ad omnem ejus vo-
 untatem offerat?

Considera III. Quantò promptius tu sub vexillum Chri-
 sti